



A MAGYAR VENDÉGLŐS ÉS KÁVÉSIIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP.

A BUDAPESTI KOCSMÁROKOK IPARTÁRSULATÁNAK.

A SZABADKAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉHAZTULAJDONOSOK ÉS KOCSMÁROKOK EGYLETE, — AZ ARADI PINCÉR SEGÉLYZŐ ÉS ELHELYEZŐ EGYLET
HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési díj: **Egész évre 12 korona.**
Félévre 6 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos:
Flór Győző.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13. sz.

Néhány szakértői vélemény.

FRÖHNERS HOTEL IMPERIAL, Wien.

A Kristály asztali vizet vendégeink kellemes íze miatt kedvelik.

RÜHLING igazgató.

Restaurant CARL HILLER, Berlin N.W. Unter den Linden 62—63.

A Kristályforrás ásványvizet vendégeimnél igen kedvelt és szállítmányaik mindig a legjobb állapotban érkeznek meg.

LOUIS ADLON tulajdonos.

The SAVOY HOTEL, London.

A Kristályforrás ásványvizet kitűnően talalom ugy tisztán magában, mint borral vegyítve.

HENRY PRÜGER
vezérigazgató.

The SPLENDID HOTEL Ostende.

A Kristályforrás ásványviz a legkitűnőbb és vendégeinknek legkedveltebb asztali vize, melynek hirtelre túlhaladta az összes eddig ismert vizekét Ostendében.

CHARLES VÁSÁRHELYI igazgató.

O cs. és Apostoli kir. Felsőegy UDVARI GAZDASÁGI hivatala, Wien.

A Kristályforrás igen kellemes ízű és üdítő italnak találtatt.

FRANZ von WORLITZKY
cs. és kir. udvari gazdasági igazgató.

TARTALOM.

A vendéglős kongresszus-tól
Hivatalos rész.

Egyetlek, szövethetetek. —

A pécsi közgyűlések.

Egy pohár bor mellett. (Művészek a pincérségben.)

Egy kis tükör.

Országosról.

Vendéglők Napjára. (1908-ra.)

Külföldi közlemények.

Üdvözlés. — Előfizetőknek.

Figyelem. Hymen hírek. A szegedi sörgár orok baja. Sajó-pár. Előleptetés a Törley cég-nél. Egy régi cég pusztulása. Ezüst lakodalom. Emléke.

pok. Akik... Kuriai határozat.

Cégek a szabadalkongresszuson. Szomorú esemény. A bibarcfalvi Kocsma-utó fürdő. A pálinka ellen. Apró hírek. Kincses Kolozsváron. — Szent Péter Bányában. Egy nagykereskedőről. — Gyászrovat. Egy csúf és alacsony rakéta-ről. Kongresszusi emlékek.

Üzleti híreink. (Helyváltoztatások.)

Nyitlér.

Hétről-hétre.

Vas-vasárnykon. (Minden T.)

Kontroversziák.

Szerkesztői üzenetek.

Üzletek vétele és eladása.

Hirdetések.

Hivatalos vélemények.

Budapest székesfőváros vegyészeti és tápszervizsgáló intézete

A Kristályforrás ásványvizet *tiszta*, bomlási anyagoktól egészen mentes és chemiai szempontból *egészségesnek* minősítette.

Dr. Rigler Gusztáv, a kolozsvári egyetem egészségtanára, az 1902. XII. magyar balneológiai kongresszuson a forgalomban levő különféle ásványvizeknek *bakteriológiai* szempontból történt vizsgálatáról tartott előadásában *legtisztábbnak* a Kristályforrás ásványvizét jelentette ki.

A magyar kir. tud. egyetem vegytani intézete a Kristályforrást *nagy mélységből* fakadó, *állandó összetételű, igen tiszta*, calcium- és magnesium hydrocarbonatos ásványviznek minősítette.

A magy. kir. belügyminiszter 1906. március 6-án kelt 29852. számú határozatából: A *Kristályforrás* közegészségügyi szempontból *mint élvezetiviz kitűnő* és rendkívül értékes.

Az Országos Közegészségügyi Tanács a Kristályforrást *helyes és tisztán* való kezelése folytán a külföldön való versenyzésére más ásványvizekkel *hivatottnak* minősítette.

ORSZÁGOS
VENDÉGLŐS SZAKKÖZLŐNY

FOGADÓ

ORSZÁGOS
PINCÉR SZAKKÖZLŐNY

A MAGYAR VENDÉGLŐS- ES KÁVÉSIPAR, A BORGAZDASÁG ES AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKELT KÉPVISELŐ SZAKLAP

A BUDAPESTI KOCSMÁROKOK IPARTÁRSULATÁNAK,

A SZABADKAI SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK, KÁVÉZÁRTULAJDONOSOK ES KOCSMÁROKOK EGYLETE, — AZ ARADI PINCÉR SEGÉLYŰ- ES ELHÉLYEZŐ EGYLET
HIVATALOS LAPJA.Előfizetés: Egy évre 12 kor. Félévre 6 kor.
Negyedévre 3 kor.Szerkesztő és lapfajlaponos:
Flór Győző.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13. sz.

A vendéglős-kongresszus után.

Lefolyt tehát a II. országos vendéglős kongresszus is. Szép és nagyarányú volt. Szabadka város vendégei látták az ország különböző vidékeiről odaérkezett lelkes vendéglős gárdát, mely komoly munkára készült és amire vállalkozott azt becsületesen el is végezte.

A kongresszusra meglehetősen számban jöttek el szakértésaink. Olyan vidékek is képviselve voltak, melyekről a tavalyi kongresszuson még nem voltak delegáltak. És ez kétségtelenül nagy haladás. A tavalyi I. kongresszus óta nagyobb számban alakultak ipartársulatok és ezek a fiatal szakbeli szervezetek képviselve voltak Szabadkán. Lelek-s, munkára edzett és intelligens szószólói a vendéglős-iparhaladásának voltak egyúttal, kik magukkal hozták és hatványozottan magukkal vitték azt a meggyőzést, hogy csak egyesült erővel lehet haladni s csak egyetértéssel lehet a mi szakmánkat is modern iparrá fejleszteni.

Az egyútt volt mintegy 5—600 vendéglős, szállodás, kávé és kocsmáros azt volt hatra attól az egy eszmétől, hogy itt a legfőbb ideje a cselekvésnek, ha azt nem akarjuk, hogy ez az ipar még jobban züllyék. Több évtizedes mulasztás torlódott össze, aminek az eredménye nem lehetett más, mint amit tapasztaltunk: visszafejlesztés az egész vonalon. Tülszerű a kincstár által, rémséges drágulása mindannak, ami szakiparunk forgalmi cikkei képezi.

És ime, 1—2 évi komoly munka, néhány lelkes szakférfi megmozdulása, felrázta a szakköröknek közelmúltját a tepszedésből, a szokássá vált megerőltetésből és országos mozgalom fejlődött elég gyorsan és elég szilárd alapon. Mi sem bizonyítja jobban a vendéglős-ipar mai helyzetének tarthatatlanságát, mint az a tény, hogy a szervezkedés és ezzel a védekezés aktív minél nagyobb terre terjed és mindig többen és többen csatlakoznak a kezdeményezett munka folytatásához.

Az a magánérdek, mely felkarolásában fontos közérdeket istápol, feltétlenül jogosult. Ilyen a mi szakiparunk. Ha önmagunk anyagi, gazdasági és társadalmi ügyeit akarjuk rendezni, akkor *egyszerűsödés* az állam anyagi érdekeit is fejlesztjük, még pedig közvetlen és közvetett uton. Azáltal hogy rendet

akarunk teremteni ezen iparágban, szolidabb alapon (és nem kapzsisággal) fokozzuk a kincstár jóvedelmét, felkaroljuk a hazai bortermelés és borkereskedelem érdekeit, tehát elősegítjük, hogy az államnak ezen az uton is nagyobb jóvedelmei legyenek, — de kizárólag *realis* alapon.

És éppen ezért erős a hitünk és meggyőződésünk, hogy az állam sem hunyhat szemet szakmozgalmunk reformtörvényei előtt, hanem kell, hogy foglalkozzék ennek a fontos iparágban érdekeivel és törekedjék az eddig takarva volt, de most már feltárt bajokat orvosolni. Hiszen amit kormányunk elben az iparágban rendez, az az államnak is fog jóvedelmezni és talán első sorban is az államnak.

A baj gyökere az italmelési törvényben van elágyva. Tág kaput tart nyitva a visszaéléseknek, a tisztességtelen versenynek, az italhamisításnak, a gyengébb rovására boldogulhat az erősebb, stb. stb. Ezek a jogos panaszok immár országosan *másodszor* hangzottak el és okos gazdasági és iparpolitikai, de pénzügyi érdekekből is nem volna ésszerű azok folytatálagos hangoztatását szükségessé tenni.

A bajon segíteni kell! Ebből a segítségből a kincstárnak nemcsak hogy kára nem lenne, hanem ellenkezőleg: nagy haszna és amellet ezen foglalkozási ág iparosainak joga magánérdeke mellő védelmét nyerne.

A Szabadkán, e hó 4-én tartott II. országos vendéglős-kongresszus *essen meggyőződéssel* tárgyalta ügyeit. Szakiparunk és ipartársaink jogos érdekeinek megvédésére és fejlesztésére, országos szövetséget létesített, melynek nagy ipari feladatai lesznek. De lesznek anyagi és erkölcsi feladatai is, mert a cselekvés terére szölitja a szakértésakat és az erők egyesítésével indul a haladásnak, fejlődésnek és a vendéglős-ipar kialakulásának.

A kongresszus lefolyását lapunk más helyén ismertetjük.

A kongresszus előzményei és lefolyása.

A Szabadkán tartott országos vendéglős kongresszust — mint olvasóink tudják — az egybehívó saakegyesület saját egyesületi zászlójának felszentelé-

sével hozta kapcsolatba. Szabadkának tehát kettős ünnepe volt. És joggal mondhatjuk a város ünnepeinek, mert szept. 4-én talpon volt az egész város. A lakosság apraja, nagya, fiatala és örege részt vett az ünnepeken.

Az alkéket (szept. 3-án) *ismerkedési estély* volt az »Arany bárány» fogadó éttermében. Ugy a fővárosi, mint a vidéki vendéglősök meglehetősen nagy számban érkeztek meg a delutáni és esti vonatokkal és a terem úgy festett, mintha már a kongresszus ült volna össze.

A társas vacsora folyamán *Szavajdassits* Obrád, a szabadkai vendéglős-egylet elnöke üdvözölte a nagy számban egybegyűlt vendéglősöket, kiemelve a »Budapesti kocsmárosok ipartársulata» támogatását, melylyel a kongresszus összehívásában és előkészítésében testvériesen segítségére volt. — *Szűcs* Béla a budapestiek nevében megköszönte az üdvözlést és néhány buzdító szó után ellette az egybehívó szabadkai szakértésakat. *Fekete* József (Szabadka) a budapesti kocsmáros ipartársulatot üdvözölte, mert az szerkenti munkára a vidéki vendéglősöket és anya-ipartársulatnak nevezte.

Cserenyi Ferenc (Veszprém) rámutat arra a sajnálatos esetre, hogy a vendéglős-szakiparban is van egy ugynevezett *dzsentrí-osztály*, mely alatt »nagyok» értünk, de azok a kisebbeket semmit sem tesznek. De ne is várjunk tőlük semmit. Ellette a mozgalom vezetőit *Perge* Lajos (Szabadka) mint a legregibb vendéglősök egyike, örömmel tapasztalta, hogy végre a vendéglősök is megmozdultak. Haladást jelent, hogy a felhívásra, a közös munkára anyyi vendéglős jött össze. *Davidkó* János (Kassa) a kurocok városa vendéglősinek üdvözlését tolmácsolta. *Springer* József (Budapest) örömeinek ad kifejezést, hogy a budapesti kocsmárosok ipartársulata által az országos egyesület tavaly elhínt meg, oly szépen kikeit. *Braun* Pál (Kecskemét) a vendéglősök nemfőrdomségéről és a kormány szűkeblűségéről beszélt. Összetartásra buzdította a vendéglősöket. *Szűcs* Béla (Budapest) kifejtte, hogy addig kell a kormánytól kopogtatni, míg aztól nyit. Egyesüléssel lehet csak elérni azt, hogy a vendéglősök kimondják: eddig és ne tovább. — *Cserenyi* Ferenc

(Veszprém) a tisztességtelen verseny ellen szól, ezt — ugymond — nekünk kell kitartanunk, mert tekintélyünk aláisa. Dr. Plesskovits Lukács (Szabadka) a sajtónak azt a részét közölni fel, mely a vendéglősöknek ezt a mozgalmát támogatta és a szabadkai sajtó mellett köszönetet mond a »Fogadó« szerkesztőjének és derek munkatársainak, kik fáradhatatlanul dolgoznak a vendéglőspár felvirágzásán és buzgalommal karolják fel a kongresszus ügyét is. *Orszáán* Gábor (Szabadka, hírlapíró) a sajtó nevében köszöni az elismerést és biztosítja a vendéglősöket, hogy a kongresszus ügyét a helyi sajtó a legmelegebben karolja fel. — felszólaltak még: *Lacina Győző* (Brassó.), *Solti Vilmos* (Hévízvársárhely), *Gombás István* (Erzsébetfalva) és többen.

A szabadkai vendéglős-egylet díszelnökének, *Lichtneckeri András* elttésével ért véget az ismerkedési estély.

A zászlószentelés

Szeptember 4-én Szabadka lakosságát korán reggel a városi tűzoltóság zenekara ébresztette fel, mely végigjárta a város főbb utcáit. Reggel az eső kezdett esni és már-már azt hitték, hogy a felhőknek valamely kifogásuk van az ünnepség ellen. De csakhamar ellát az ég csatornája és kiderült az idő.

A zászlónak három zászlóanyja volt, és pedig: dr. *Biró Károly* védnök, id. *Kecskés Antal* és *Vás Adám*né. A zászlóanyag virágokkal díszített hirtónok mentek a Teréz-templomba hol a felszentelés történt. A bandériumos menet impozáns képet nyújtott. Koszorúszáncok és vöfölyek sokasága kísérete a menetet a templomba, a kongresszus tagjai és a szabadkaiak beláthatatlan számban fejezték be a festői képet, amit a menet eleje képezett. A budapesti kocsmárosok ipartársulatának gyönyörű dísz-zászlója, (melyet magukkal vittek) emelte a menet ünnepélyes jelentőségét. Az utstelen fehér ruhás leánykák virágokat szórtak a menet elé. A hatóság fejei is résztvettek a menethen. Felszentelés után a menet visszaindult a Pest-szálloda dísztermébe, hol *Varga Károly*, orsz. képviselő díszelnök, szép beszéddel mellátta a nap jelentőségét és a zászlóban kifejezett összetartás elvét. Itt azután folytatták a templomban megkezdett szegbeverést.

A kongresszus.

A kongresszus tagjai átsiettek a »Hungária« fogadóba, melynek nagytérben 11 órakor a kongresszus vette kezdetét.

Szuvaajdzsics Obrád, az egybehívó iparegyesület nevében üdvözölte a nagy-számban megjelent szakférfiakat, figyelmükbe ajánlván a napirendre tüzött tárgyak fontosságát és kéri a kongresszus megalakulását. *Szűcs Béla* indítványára a tisztikar következőképpen alakított meg:

Elnökök lettek: *Szuvaajdzsics Obrád* (Szabadka), *Janura Károly* (Budapest), *Grünwald Mór* (Kaposvár), *Cserenyi Ferenc* (Veszprém), *Deutch Máttyás* (Baja), *Elek Imre* (Hódmezővásárhely).

Alnökök: *Spitzer István* (Budapest), *Szabó Imre* (Kaposvár), *Lacina Győző* (Brassó), *Pillmaier Ferenc* (Soroksár), *Varga Antal* (Makó), *Gombás István* (Erzsébetfalva).

Fegyzők: *Matsád János* (főjegyző, Budapest), *Fried Mór* (Kassa), *Ágai Emil* (Baja), *Braun Pál* (Kecskemét), *Davidkó János* (Kassa), dr. *Acs Jenő* (Szabadka).

A tisztikar megalakítása és az ügyrend megállapítása után. *Szuvaajdzsics* Obrád vezetése alatt küldöttsgem *Mukics* Simon orsz. képviselő, díszelnök, kit beléptekor éljenzéssel fogadtak.

Plesskovits dr. egyesületi ügyész üdvözölte szavaira *Mukics* képv. tartalmassz beszélde köszönte meg a megtisztelést. Mikor Önök előtt — ugymond — mint díszelnök megjelenek, kereseam az okok ennek a díszes kiüntetésnek. Nem mint képviselő — hiszen mint ilyen a közérdekelt kell szolgálnom, — hanem mint a társadalom tagja köszönöm ezt a kiüntetését a vendéglősöktől és kocsmárosoktól, kiket igen vezetes tényezőnek tartok a társadalomban. Ami a *kocsmárosoknak baja*, az *baja az egész társadalomnak is közéletnek*. — *Magyar nemzeti feladat egy hazafias és képzett kocsmáros-tisztület megteremtése*. A kocsmárosok az ő szervezkedésükkel a magyar közélet és politikai élet helyes irányba való fejlődését érik el. A kocsmárosok a hazafiság terjesztői; a hazafias körök, asztaltársaságok mind a kocsmárosok kebelében alakultak. *A felvilágosodást, a közművelődést is terjesztik* a kocsmárosok, vendéglősök és kávéház tulajdonosok, mert a hírlap-olvasást a legnagyobb mértékben ők terjesztik. Figyelmébe ajánlja a kongresszus tagjainak a tárgyszorozat azon pontját, mely a kocsmáros ipart képviseletéhez kívánja kötni. *A foglalkás csak akkor lehet jövedelmező, csak akkor lehet megnyugtató a fogyasztó közönségre és csak akkor felül meg a közérkölségségnek*, ha az képesítéshez van köte.

Üdvözli a kongresszust azon eszméjeért is, hogy ipartestületekké kíván alakulni. Ez különösen fontos az illetékesített és a III. oszt. kereseti adóztatás szempontjából. Az ipartestületek feladata lesz a védtelen kisebb üzlettel bíró vendéglős és kocsmárosokat is megvédeni. Szervezkedve, ösztinte testvéri szeretettel működjenek a vendéglősök és kocsmárosok s akkor bajukat könnyen orvosolhatják. Kívánja, hogy a kocsmárosok munkáján lsten áldása legyen!

Ezek után áttért a kongresszus a napirend tárgyszorozatára.

Szűcs Béla (Budapest) ismertette a napirend első pontját. Hosszabb előadásban rámutatott a sok bajra, amit caakis

az italméresi törvény módosításával lehetne megszüntetni. És azért kell a kormány jóakarataira appellálni, hogy lassan be, miként a bajnak gyökere a törvényben van elágazva. Pontonként ismertette a napirendet és ennek indoklását, minek folytán a kongresszus a következő határozatokat hozta:

I. Az italméresi-törvény módosítása a következő alapeszmék szerint kerendő.

a) Italméresi engedély kizárólag az italméressel hivatászerűleg foglalkozó kocsmáros és vendéglős kapphason. Előszé képest:

b) Ne adassék ezentúl fűszeresnek, szatocsnak, fogyasztási szövetkezetnek, köröknek, kasznóknak, csemegüzleteknek stb. engedély bor és sör-érsére.

Plesskovits Lukács dr. indítványára és többek hozzájárulása után a b) pont kiegészítésére a kongresszus elhatározta, hogy a *fűszereseknek, szatocsnak, fogyasztási szövetkezeteknek, köröknek, kasznóknak, csemegüzleteknek stb. már eddig is kiadott engedélyek visszavonásáig vissza.*

c) Pálinkamérés jellegével bíró üzlet ne nyerjen engedélyt bor- és sör-érsére és ez ezen üzletnek eddig adott ilyen jogok visszavonandók.

d) Az italméresi illeték osztályai arányosabban osztandók és a magánfogyasztó, ki nagyobb mennyiségben hordt a vántéri letre, vonassék be az italméresi viselésébe.

e) Uj jogok kiadása előtt a pénzügyi hatóság részéről az ipartársulat véleménye beszerezendő. Ahol ipartársulat nincs, ott csakis a már letelepedett kocsmárosok séréme nélkül adható ki az újabb engedély.

f) Az adó- és illeték-kevtő bizottságokba a kisebb kocsmárosok is hivatalból hívandók be. Ahol ipartársulatok vannak, ott a társulat utján történjen a behívás.

g) Kívánjuk a bíratalodó eltörlését, s ehelyett a szeszdó fölemelést.

A szeszdó fölemelésének kívánása élenk vitára adott alkalmat, de az előadó statisztikai adatokkal mutatta ki, hogy ott, hol a nép több bort és sört fogyaszt, csökken a pálinkaivás. A szegényebb néposztályok amugy is csak a legolcsóbb rendű pálinkához juthatnak, ehelyett jussanak inkább olcsó és jó borhoz, ami minden esetre többet ér mint a népet butító és pusztító ugynevezett bundapálinka. A kongresszus magáévá tette az indoklást és a g) pontot változatlanul fogadta el.

II. Miután a kocsmaj ipar ezidő szerint a képesítéshez kötté iparágak közé még nincs sorozva, rendelteti utn mondja ki a kormány, hogy azon helyeken, hol a vendéglősök, kocsmárosok, stb. szakiparosok ipartársulat létesítenek, minden kocsmáros, vendéglős, szálloda és kávé közelen az ipartársulat tagjává lenni.

Ezzel egyidejűleg kívánjuk, hogy a módosítás alatt lévő ipartörvénybe vétecsék fel a szállodás, vendéglős, kávé és kocsmáros ipar a képesítéshez kötté iparágak közé.

III. Kívánjuk, hogy csakis *mértékhatástelett* sörös és boros palackok lehessenek forgalomban.

A napirend IV. pontjánál a kongresszus megalakította a *hazai Szállodások Vendéglősök és Kocsmárosok Országos Szövetségét*, megállapította a szövetség célját, igazgatását, a tagossági-járuelékot

és elhatározta, hogy az ideiglenes bizottságot a már fennálló szakértárszabványok és egyesületek elnökei képezzék, kik a továbbiakat intézzék. A szövetség székhelyét Budapest állapotátván meg.

A napirend V. pontja az indítványoknak volt szánva.

Dr. *Plesskovic*s a szabadkai helyi természeti serelemek tette szöve, különösen pedig a záróra szabályozását és a fogyasztási adó ügyét. Szabadka város t. i. a kincstártól általánosan összegben váltotta meg a fogyasztási adót és amit ezen a címen többet szed be, azt a város egyéb céljaira fordítja. Ez ellen orvoslást kell keresni és indítványozza, hogy ezek a lokális természeti ügyek vétsenek fel a kormány elé terjesztendő emlékiratba. Az indítvány elfogadtatott. Ugyazint elfogadtatott *Lucina Gyöző* (Brassó) indítványa, hogy a kocsmáros hideg ételeket az utcán át is adhasson el, ami szintén az emlékiratba kerül.

Az emlékiratba felvenni határozta a kongresszus továbbá azt is, hogy az ipartörvény javaslatának szaktanácsközmányára, a kereskedelemügyi miniszter hívja meg a vendéglősök ipartársulatainak képviselőit is.

Dr. *Plesskovic*s Lukács a következő indítványt terjesztette be:

Tekintettel arra, hogy a Budapestben megjelenő „Vendéglősök Lapja”, a vendéglős kocsmáros érdekeket állandóan rosszindulatú támadásra; tekintve azt, hogy ezen támadásaival a vendéglős kocsmáros érdekeket melyre sérti; tekintettel végre arra, hogy ugy a jelenben, mint a múltban tett mozgalmunkat lekicsinyelte, rágalmozta: mondja ki a kongresszus:

1. A „Vendéglősök Lapját” nem tartja címéhez méltónak és ezért pártolásba nem részesíti. E lapot visszautasítjuk, még ha ingyen küldik is.

2. Azokból a kávéházakból, hol e lapot kegyelemből tartják, kiharadunk.

3. Bojktáljuk a „Vendéglősök Lapját” az egész vonalon.

4. Azon kereskedőktől, kik a „Vendéglősök Lapja”-ban hirdetnek, nem vásárolunk többé.

Szabadka, 1907. szeptember 4-én.

Az indítvány *egyhangúlag* elfogadtatott.

Épügy elfogadtatott *Cservenyi* Ferenc (Veszprém) azon indítványa, hogy a „Fogadó” mondasék ki a vendéglősök kongresszusainak hivatalos lapjává.

Szűcs Béla indítványa, hogy azon vendéglősök, hol a vendégek *alkoholmentes* italokat kívánnak, a vendéglősök tartásának ilyeneket készletben; elfogadtatott.

A közelebbi kongresszus megtartása és helyének idejének megállapítását és az összehívó ipartársulat kijelölését a budapesti kocsmárosok ipartársulatára bízta a kongresszus. Azután felolvasták a különböző vidékekről beérkezett üdvözlő táviratokat, melyeket a kongresszus általános és élénk néljen-nel vett tudomásul.

Ezzel a kongresszus tárgysorozata kimerült, a tanácskozásokat vezetett elnökök lendülettel szavakban méltatták a kongresszus lefolyását, az abban

nyilvánult haladást és a megjelent szakértárszabványok köszönetet mondtak a megjelentekért és kitartásért. A kongresszust berekesztették.

Délben társas ebéd volt a Pest-szálló nagytermében, hol több felkötés is hangzott el. Az ebéd idejére a kongresszus felbékeltetett tanácskozásait.

Este pedig ugyanabban a szállodában fényszen sikerült hangversenyyel kapcsolatosan táncvigalom volt, hol a jó kedv és feszelen mulatság a hajnali órákig folyt.

A Budapesti Kocsmárosok Ipartársulata hivatalos közleménye.

Az ipartársulat hivatalos helyisége VII., Altnácssy-ter 9. sz. a. van.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—6 óráig.

Az ipartársulat tagjai minden szakipari- adó- és illetékügyben, szakbéli utbaigazításért forduljanak az ipartársulat titkárához.

Jogitanácsot ad az ipartársulat minden tagjának a társulat ügyésze: dr. Waigand József, lakik IX. ker., Üllői-ut 5. — A jogitanácsadás a tagokra nézve díjmentes.

Az ipartársulat mindenüvé hivatalos közleménye ezentel kizárólag a „Fogadó” útján közöltetik. Ugyancsak a *pénteki társas összejövetelek* sorrendje is ebben a rovatban hoztatnak a társulati tagok tudomására.

Pénteki összejövetelek.

A legközelebbi társas összejövetelek (uzsonnák) sorrendje: — Szeptember 20-án: *Csillag Armin* vendéglőjében. VII., Rottenbiller-utca 21. — Szeptember 27-én: *Jakucs Jánosnál*, II., Krisztina-körút 109. (Déli vasúthoz jó villamos kocsin). — Okt. 4-én: *ösv. Halász Martonné* vendéglőjében, Kőbánya, Felsőpálya-utca 3. (Kápolnateri villamossal a Ligetérig).

EGYLETEK, SZÖVETKEZETEK.

A pécsi közgyűlések . . . A Szállodások, vendéglősök, kávéosk, pincérek és kávéházak nyugdíj-egyesülete és a hó 12-én d. u. 4 órakor a város háza közgyűlési termében tartotta X. évi rendes közgyűlést. A közgyűlés *Bokros* Károly elnök nyitotta meg s miután a megjelenteket üdvözölte, megemlítette azt a súlyos veszteséget, amely az intézetet *Törley* József halálával érte.

A közgyűlés határozatkapességek megállapítása után dr. *Solti* don jogtanácsos fölolvasta az évi jelentést, melyben érinti a közelmúlt eseményeit, melynek szerencsétlen alakulása pincéért és főnököt ellenségként állított egy-

mással szembe. A legjobb szociális politika az volna, mondja az egyleti ügyész, ha a munkaadó és munkás és a már megszervezett orsz. nyugdíj-egyesületel kötne össze érdekét. A nyugdíjintézetnek máris van 564 rendesen fizető és 229 hátralékos, tehát összesen 793 tagja van. Az egyesület alapítókéje 379276 korona 44 fillér, a melyből az utolsó évi gyarapodás 76110 kor. 12 fill. Az egyesületnek 7 választmányja működik és pedig Budapestben, Kassán, Szombathelyen, Aradon, Miskolcon, Szegeden és Győrött.

A közgyűlés ezután jóváhagyta egy a költségvetést, mint a zárszámadást. Következett a tisztújítás. *Bokros* Károly egy maga, mint tisztárral nevében visszaadja a tisztséget. A közgyűlés az intézet elnökül újból és lelkesen *Bokros* Károlyt választotta meg. Alenkök lettek *Sztanoy* Miklós és *Müller* Antal. Igazgatók: tagok: *Glück* Erő, *Petanovics* József, *Maloschik* A., *Schmidhofer* V., *Tilcsér* Janos, *Döcker* Ferenc, *Berger* Leo, *Weingruber* Ignác, *Schnell* József, *Mitrovatz* Adolf, *Beer* József és *Peier* F. Felügyelőbizottság: *Francois* Lajos, *Szuly* A., *Mayr* J., *Paris* Vilmos, *Barta* B. és *Hajdu* Imre.

Az ezután következő indítványok során nagy tettszéssel fogadták *Raisz* Ferenc, *odombóri* vasuti vendéglős szakértárszabvány azon indítványa, hogy a vidéki tagok legalább évente egyszer *levelező-lapon* legyenek nyugtatva (ez talán a „Fogadó”-ban annyiszor fölhangzó panaszok is megszünteti . . . Szerk.) az egyesületbe befizetett tagjairól. Ezután *Bokros* K. elnöknek szép zárszavai berekesztette a közgyűlést.

A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége VII. é. r. közgyűlést f. hó 12-én d. előtt tartotta a város háza nagytermében. A közgyűlést *Gundel* János elnök nyitotta meg és üdvözölte a megjelenteket, ugyazintén a város képviselőiben megjelent dr. *Tróber* Aladár helyettes polgármestert. — Az elnöki megnyitó beszéd után *Tróber* Aladár dr. helyettes polgármester a v.-képviselet-tesztület nevében üdvözölte a kongresszust. Ezután F. Kiss Lajos titkár a szövetség múlt évi működéséről számolt be.

A kimerítő és terjedelmes jelentést a közgyűlés mindvégig figyelemmel hallgatta és az elnök indítványa a titkárnak köszönetet szavazott. Többek felszólalása, valamint dr. *Solti* Ödön és *Gundel* elnök fölvilágosító szavai után a közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

Gundel János ezután bejelenté a *Törley* József és *Francois* Lajos alapítványát, majd *Walter* Károly a tanoncsiskolák ügyéről tesz jelentést.

Glück Frigyes bejelenté, hogy a kormány *Gundel* Jánost meghívta a iparkutatási tanács tagjai közé; jelentést tesz továbbá a *Törley* Józ. és

Tsa cég 2000 koronás alapítványáról. Bokros Károly ezután a miskolci szakiskola körüli rendeltségekre hívta föl a közgyűlés figyelmét.

Willburger Károly pénztári jelentése után az indítványok kerültek sorra, majd ezek befejeztével a közgyűlés elhatározta, hogy a közgyűlés jövő évben Budapesten fogja megtartani.

A pécsi közgyűléseken a *Fogadó* Matsad János és *Fekete* Gyula munkatársaink képviselték.

A pécsi közgyűlésekkel kapcsolatos zászólószentelési és egyéb ünnepélyekről lapunk közelebbi száma emlékszik meg.

Egy pohár bor mellett.

Művészet a pincérségben. . .)

Ezuttal nem is mondom véleményét arról, hogy a vendéglős-pincérmesterség az iparos-foglalkozások «elitje», e hogy ez a mi különleges szakmánk minden ipari sőt még a kereskedelmi ágaknak is előtte áll (vagy kellene állani.) Egy dérek újságíró ember, a Magyarországnak egyik legjobb magyarnyelvű publicistája, Borbély György, a zalai Magyar Paizs szerkesztője foglalkozik ezzel a kérdéssel hasonló értelemben. A dérek újságírók Héziven járt, s miután a gyönyörű lóteszvirágos tóban megfürdött, egy itóka borra a nagy fogadóra tért be. Tehát bor kért, de a bort, mint sorairól is kivehető, nem valami hamar és szolgálatkészen hozták s amíg elhozták, majd két hasáb cikket írt meg — a hévízi fürdőről és a pincéri művészetéről. Ebből az érdekes közleményből, mely a „Magyar Paizs” mult heti számában jelent meg, veszszük ki a következőket.

... A bor még nem jött meg, tehát tovább lehet gondolkozni... A világ általában olyan lenézett és lenézendő állapotnak tartja a vendéglős és pincéri falokazást. Pedig, Istenem uram! szolgálni az embereknek, nincs ennél finomabb dolog a világon. Mikor a gazdasszony, kinek a felesége, kinek az édesanyja, párolgó ételt talál az asztalra! S ha idegen is az a találó. Most is a fülembe cseng az északi szeszok, nem az erdélyiek, az ugynevezett zipcerek hazájában a háziasszonyoknak nyúgas, barátságos kínálása: ist gefällig, ist gefällig! Soha sem felejttem el, a Petit St. Bernard híviharos tetején volt egy kosma, talán most is ott van, a «Stampa.» Nem is kértem, a hosszu asztalnak a túlsó végeről csak felugrik egy másik touristá, egy lyány, nyilván gróf kisasszony volt, s előmbre hozza a sótarót: Szil vu plé! tessék! A lényeg, a mi történt; udvariasság, előzékenység, szolgálatkészség: a léleknek legszebb megnyilvánulása, a léleknek legszebb élete; a forma, a melyben történt: az ószinte jóakaratnak külső látszata is: a kecs, a báj, a kellem; életünknek legszebb művésze.

Hohó, de a pincér fizetésért mozog, mondják.

Annnyival inkább. Ha ráadásul még fizetés is kap, miért ne legyen még inkább udvariass, előzékeny, szolgálatra kész? s miért ne nyilvanuljon ez külsőleg is szépen, ügyesen, művészesen?

Talán nem kacagnak ki az emberek, ha én a pincérmesterségben is keresek egy kis művészetet. Pedig keresek s találok is. A maga helyén mindenben találok, ami teljes plasztikusággal történik. Ami a jó festő kezében az ecset, ugyanaz az ügyes gazdasszony kezében a meszelő s a talpraesett béresnek kezében az ostar. Adjátok csak a gazdasszony kezébe a festékes kis ecsetet, a béres kezébe a meszelőt s a festő kezébe az ostart. Nem lesz itt művészet, ennél fogva művészet nem lesz. Nemcsak művészt és művészetet nincs itt, de skandalum van. Sőt Sokratesz bebizonyította, hogy egy egyszerű gazdasszonynak a meszelése szebb, mint az ügyetlen festőnek a mázólása, mert amaz legalább hasznos. Minden dolognak vannak szépség-fokozatai. A legfelső szépség művészet. A pincér foglalkozásnak is meg van a művésze.

A szolgálatnak ezt a művészetét láttam a Szt. Bernádi fogadóban, annak az előkelő leányok a viselkedésében. ...

—Tessék! itt a bor — s az asztalra ütött üveg felrázott merengéséből...

Egy kis tükör.

Tíz és néhány év — dióhéjban.

Írta: Minden Tamás.

II.

A szegedi kongresszus a mozgalom tovább vitelével az eddigi vezetőit: Szegedet bízta meg. Az eme teendőt intéző »közponi mozgalmi bizottság» élére *Francia* Ferenc és *Kaas* János elnökök és titkárnak az egész mozgalmi ügynek eddigilek: *Tóth* Endre választattak meg.

Külön megjegyzést érdemel, hogy a budapestiek, amíg a mozgalom eddigi stádiumába jutott, ugyrészben egészen távol tartották magukat. Csak a néhai Böhm Emil főpincér a Bpesti P.-egylet volt elnök, Mitrovácz Adolf szintén egy elnök és főpincér és Olmosy József főpincér (most budapesti kávé) tettek meg annyit, hogy a gyűjtőpérselyeket néhány helyre hozattak. Előbbi hozott némi anyagi áldozatot is, Gundel, Glüek és Stádlér az erkölcsi támogatás határára nem mentek túl.

A nyugdíjgyesület végleges megalakulása 1898-ban a debreceni országos kongresszus alkalmával történt. Az intézet első elnöke *Néry* Dezső volt.

Az ügyvitel ezután Budapestre tért át.

Az első mozgalom és a szakajta.

Mint az eddigiekből látjuk, a szakajtonak ebben az első mozgalomban vajmi kevés szerepe volt. Ez a körülmény az akkori sajtóviszonyokról tesz szomorú tanúságot. A mi szaklapjaink, mint az események világosan mutatják,

ezen időben még annyira sem állottak hivatásuk magaslatán, hogy még a fel-színen lévő mozgalommal szembeni állásfoglalás és viselkedés mikéntjént se voltak képesek meghatározni. Még valamelyest az akkor Debrecenben, *Thán* Gyula szerkesztésében megjelent »Köz-erde» című pincér-szaklap képviselte az ügyet, bárha ez a képviselet is inkább hátrányt, mint előnyt jelentet volt. — E körülményt egyébként az értelem, hogy *Thán* Gyula, ép úgy mint a budapestien akkor még létező »Vendéglős» című lap szerkesztője, nem voltak gyakorlati emberei ezen foglalkozási ágának s emellett a szakmai viszonyokat még közelebbről sem törekedtek megismerni. Ez okozta azt, különösen a »Közérde»-nél, hogy sem a mozgalom irányítására, sem a kritika ügyére vonatkozó közleményei nem mozogtak a helyes alapon és messzire elkalandoztak a céltól. A »Vendéglős» című szaklap még így sem folyt be a mozgalom ügyébe; annyit tett csak, hogy helyt adott a pro és kontra véleményeknek.

Az írás-féle »Vendéglősök Lapja» következetes volt magához. Támadta az eszmét, támadta a mozgalmat és támadott mindenkit, kik csak a mozgalommal foglalkoztak vagy részt vettek benne. Epen úgy, mint máma. Halmdvilágos baja, mely minden újítás alkalmával rendkívüli extazisba szokja hozni és nagy kifizésekre készíti, — már akkor is megvolt.

Ezek a körülmények készítették arra a közponi m-bizottság vezető-titkárt, *Tóth* Endrét, hogy az ügy propagálására lapot alapítson. Az új szaklap Szegeden »Értesítő» címen 1845-ben jelent meg, de a nyugdíjgyesület forma szerű megalakulásával megszűnt.

A szegedi »Ujkor» az alakulást követő 1895 év elején, február 20-án, a »Magy. Vendéglős és Kávérs Ipar» ugyanezen évek utolján, december 20-án jelentek meg. Előbbi azonban vidéki, utóbbit közponi hivatalosnak választották meg. Hogy az intézet ma oly szép számu állandó fizetőtággal rendelkezik, az nagyrészt a volt szegedi »Ujkor»-nak köszönhető s mindezzért a lap nem kapott, de nem is kért és nem is fogadott el semmit. A mi hivatalos szaklapok több száz korona évi szubvencióban részesülnek.

(Folytatása következik.)

Oroszországból.

Fordította: Matsad János.

A minden oroszok cárijának bírdalmában a mi szakmánk sorsa sem különbözik a többi orosz alatalokétól.

A szállodai alkalmazottak sorsa, helyzete a lehető legrosszabb. Nincs is ennek párja sehol a földön. Igaz, hogy szorosan vett szállodai alkalmazottól nem igen beszélhetünk, mivel Oroszországban ilyen nincs is. Az emberekért, a pályára toborozókat olyan de-

mekből, akik más pályán boldogulni nem tudtak. Erdekesek voltak igazán meg azt az állapotot egy ott sokáig működött szállodai üzletvezető. Kartársunk elmondja, hogy minden uponan belépő pincérekhez a következő kérdéseket intézte: Mi voltak eddig? Hol dolgoztál? — Pincérnek vallotta magát mindegyik. Azt is megmondta, hogy melyik üzletben volt. De arra a kérdésre: mi voltál azelőtt? A legcifrább válaszokat kapta. Az egyik kocsis volt, a másik levélhordó, a harmadik muzsik (földmunkás), a negyedik háziúszólóból vedlett pincérré az ötödik ifjúságában elverté vagyonát s így szükségből lett pincérré. Azonban — elvéte — talált olyant is, ki mint maltisk (borfú) kezdte pályáját. Azonban ezeknek a szakutadása semmivel sem áll felül amazokén.

De kiktől is tanuljanak? Hogy orosz pincért tanítani mennyire nem kellemes dolog, példa rá egyik svajci kiváló szakutársunk esete, akit meghívtak egy első rangú szállodába vezetőnek. Ez a szakember nem tekintve a fáradságot, megakarta az embereket tanítani a felszolgálásra és az illemre, ami a szakmának legfőbb kelleke. De nem sikerült. Sőt megverték. Egy éjjel rá lestek és úgy megrakták. Egy 14 napig kénytelen volt ágyát őrizni. Keserűen megyőződött, hogy az orosz nem akar tanulni.

Egyik szállodai igazgatónál történt a következő jellemző eset: Ott szobapincérje volt. Egy délután, amint haza tért, egyik vendége panaszt emelt, hogy nem lett kiszolgálva. Hívtá tehát az illető szobapincérré, ki támoogy léptekkel jött s mire odaért, részegen a lábaihoz hullt. Hívtá a másikat. Ez azonban nem jött, hanem csak hosszas keresés után, akadt rá egy sarokban, hol részegen aludt. A másik három is a „vutikó!” (pálinka) oly erősen be volt rugva, hogy alig tudták lábainak állni. Másnap reggel 7 órakor munkába kellett volna állniuk. Am az egyik 8, a másik 9 óra tájban jött, de ismét olyan állapotban, hogy lehetetlen volt a vendégek elé beocsajítani.

Mindezek nem szórnyony jelenségek, hanem napoként előforduló esetek Oroszországbán.

(Folytatása következik.)

Vendégülösök Naptára

(az 1908. évre.)

Felhívás szakutársainkhoz!

Vendégülösök Naptára cím alatt *szakkönyvet* adunk ki 1908-ra. A naptárunk elődei «Almanach» címen jelentek meg és ez a kiadásunk a negyedik évfolyamot képezi.

A közönséges naptári részen kívül a **Vendégülösök Naptára** terjedelmes közleményeket fog magában foglalni, a *vendégülösök, fogadó, kávéis- és kocsmái* ipar érdekeit érintő ügyekről. Az adó

és illeték-ügyet, az italméresi-jogok szerzésének módját és kellekeit, törvényi ismertetését bor és pincegazdászai közleményeket, teljes vendégülösi könyv, művészetet (szakácskönyvet) és egyéb hasznos tudnivalókat fog tartalmazni.

A **Vendégülösök Naptára** mindezen kívül a hazai fogadósok, vendégülösök, kávéisok és kocsmárosok teljes *címárta* is tartalmazza, így hogy annak a bortermelő, borkereskedő, pezsgő likőr- és cognac-gyárosok is kiváló hasznát fogják venni.

Az országos vásárok is egész terjedelmükben benne lesznek, *amire különösen a vidéki szakutársainknak* szükségük van.

A **Vendégülösök Naptára** pótol minden más naptárt és így amellett, hogy szakutársaink jó naptárt kapnak, egyzersmind kitűnő szakkönyv birtokába jutnak, amire mindennap hasznát is vehetik.

Előfizetési ára 3 korona. Bolti ára 4 kor.

Előfizetéseket postautalványon kérünk beküldeni.

A Vendégülösök Naptára

(Fogadó) kiadóhivatala

Budapest, VIII. Rákóczi ut 13.

KÜLÖNFELE KÖZLEMÉNYEK

Üdvözllet!

(Két szövetség létesítéséhez)

A ma létező orsz. vendégülös szövetségnek a megalakulását előzőtt 7 évvel Debrecenben, a Nyugdíjgyesület közgyűlésével kapcsolatban, mondták ki. Mi az eszmet hozsannával fogadtuk s szívünk melegével üdvözöltük a terv kivitelére vállalkozott vendégülös nagyjainkat. Az volt a nézetünk, hogy a létesülő szövetség a vendégülös iparhoz tartozó összes érdekekben dolgozóknak lesz a segítő és közösmunkára buzdító szövetsége. S mi lett az eredmény? ... Az, hogy a vendégülöségnek már akkor is nyomasztó helyzete megnyomasztóbb lett. A bajok mindinkább szaporodtak. Nem történt semmi vendégülös gazdasági intézkedés és beberendezkedés: de lett sörkaltel, sörárfőlemelés, az italméresi engedélyeknek meg nagyobb szaporulata és még piszkosabb konkurrencia ezen a téren és mindezenkívül: *pincérsocializmus*. Mindez, hangsúlyozzuk, a hét év óta létező és az 1906-ki miskolci kösgyűlésen 120, illetve 70 fizető-tagot számláló orsz. vendégülös-övetség agéise alatt történt.

Most, 1907. szeptember 4-én, a szabadkai országos vendégülös kongresszus kimonáta a *Magyar szállodás vendégülösök, kávéis és kocsmárosok országos szövetsége* megalakítását. Ennek a Szövetségnek az a hivatása, a mi a soproni vendégülös ipartársulatnak:

megyénként, járásról-járasra, faluról-falura szervezni a fogadós-vendégülös iparhoz tartozókat:

az, a mi győri vendégülös-ipartársulatnak: sör, szikviz s hasonló fogyasztási cikkekben önállóan, országosan berendezkedni:

az, a mi somogyvármegyei egyesületnek: minden vendégülös, kávéis és kocsmáros tag érdekében, ügyes-bajos dolgaiban központilag eljárni, intézkedni:

az, a mi a veszprémmegyei ipartársulatnak: hogy italméror csak vendégülös, kocsmáros lehessen, nem bortermelő, szatós s a hatóságok és pénzügyigazgatóságoknak egyéb kegyelmei:

az, a mi a legujabban alakult bajai-vendégülös-ipartársulatnak: hogy a mézszáros, hentes pék, cukrász stb. a vendégülös-kocsmáros foglalkozókat, ne csak *kiaknászó forrásnak* tekintse:

az, a mi a pozsonyi Chovantsek Lajos által alakított pozsonyi vendégülösök pince-szövetkezetének: hogy az a legszegényebb kocsmáros is bortermelőt volt. tiszta jó bort mérhessen: az, a mi a szabadkai vendégülösök egyletének: hogy a vendégülös-iparhoz tartozók mind vállalkozók és mind gazdaságra törekvők legyenek és

az, hogy a vendégülösök utódait képező pincérekből szakképzett, intelligens és jó üzletemberek neveljen. A *Magyar vendégülösök, kávéisok és kocsmárosok szövetsége*

ily célból tervezett és ily célból fog rövid két hónapon belül, véglegesen megalakulni.

Az új szövetséget, a vendégülös-iparhoz tartozó összeseknek ezt a *leendő hatalmas intézményét* üdvözöljük! azon biztos feltevésben, hogy hivatásának, jobban fog megfelelni, mint a hét évvel előzőtt létesített, de a fejlődésre képtelen és nem életré való szövetség.

Előfizetőinkhez! T. előfizetőinket, kiknek az előfizetés céljára a „Fogadó” mai számával utalványt vagy levélbeli megkeresést küldtünk, kérjük, hogy az esedékes előfizetési díjat sziveskedjenek *postafordultával* beküldeni, mert a lapunk is kötelességei vannak.

Barátainkat és ösmerősöinket kérjük, hogy a „Fogadó”-t szakkörökben terjeszteni sziveskedjenek.

A „Fogadó” kiadóhivatala.

Figyelem! *Vendégülösök és kocsmáros szakutársainkat saját érdekében felhívjuk, hogy minden esetben, melyben az illetéket ellenőrső rendőri közegek tullepek az ellenőrső határát és okvetetlenkedő s üzlethaborgató magaviseltek tanúsítanak, hosszák szerkesztőségünk tudomására.*

Hymen hírek. — *Herczeg Ferenc* kiváló szakutársunk, a szombathelyi Szabaria fogadó ismert tulajdonosa, e hó 7-én eljegyezte *Rasztovich Anna* urhölgyet, Rasztovich Pál leányát

Egyeden. — *Domokos* Ilonkát, a zalaegerszegi Korona fogadónak volt kedvelt tulajdonosa és városi képviselő: *Domokos* Ignác szaktársunk szépműveltségű leányát a napokban eljegyezte *Horler* János, tekintélyes kereskedő Celdömölkörl. — *Trencsénteplicen* a *Teplíc* fogadó tulajdonosa, *Ehn* József szaktársunk hajós leányával, *Poldikáával* máma — szeptember 14-én — tartja lakodalmát *Kövess Ottó* trencsényi tekintélyes kereskedő.

A szegény sörgyárosok baja. A mértékhitelisést szabályozó törvény elrendelt, hogy a hordókat necsak az úrtalonnal, hanem a sulyra nézve is hitelesítsék. Ez ellen a sörgyárosoknak «alapos kifogásuk van és szeretnék ezt az intézkedést valahogy «visszacsináltatni», noha tudnunk kell még nincs is végrehajtva. A sörös hordókon legalábbis nem látszik. Természetes és talán mondanunk sem kell, hogy a «szegény» sörgyárosok «ipari», «hazais» és egyéb hangzatos jelszavak alatt indulnak a *súlyteljesítés* ellen, voltaképen azonban *miért?*, arról magyarázatot ad *Somogyi* Márton vendéglős-szaktársunk *Buda-csony-Tomajról* hozzánk küldött panasz. Szaktársunk ugyanis azt írja, hogy sohase kapta ki a helyes mennyiségű sörgöt az úrtérméret hitelesített hordóból. Szigorúan megfigyelte a dolgot és rájött, hogy a hiány egészen 15 (3 decil), pohárig terjed. Szaktársunk ezen megfigyelésében arra a helyes következtetésre jut, hogy vagy a hitelesítés nem jó, vagy a hordót nem töltik meg, és erre nézve is próbát tett. Négy hordót mért ki a vízzel és egy sem fogadott magába 25 litert és ha most még meg sem töltik, akkor tiszta a számvetés, hogy mért nem lehet 25 liter a hordóból kimérni.

Figyelmetlenül szaktársainkat erre a rendellenességre amiből most már világosá válik, hogy a «szegény» sörgyárosokra mért «kényelmelen» a hordónak sulyra való hitelesítése.

Sajtópör. Olvasónk bizonyára emlékeznek még arra a polemikára, mely a múlt évben *Matsád* János dolgozó társunk és *Vargai* István p. egyetli élnök közt lefolyt, s melynek alapját az egyetnek az ótamegzszt hivatalos lapjában az élnöknek egy kiszolgált őrmester által írt támadó cikke képezte. *Varga* István az erre intézett válaszcikké má kitételéért, hogy egyetlen viselt élnöki tisztét önos célokra használta föl, pört indított *Matsád* J. munkatársunk ellen. E hó 5-re volt kitűzve az ügyben a főtárgyalás, melyen azonban panaszos, állítólag betegség folytán — nem jelent meg. A tárgyalás elején *Dr. Gyenes* Manó, *Matsád* János védője kifogásolta a törvényszék illetékességét, azzal, hogy panaszos nyilvános elszámolásra kötelezett vállalatnak igazgatóságai tagja lévén, ügyének elbírálása az esküdtzsek elé tartozik. A bíróság a kifogásolást helyben hagyta s a pört esküdt bíróság elé utalta.

Előléptetés a Törley-cégnél. A Törley cégnek előnyösen ösmert tisztviselője, *Szente* Imre, e hó elejével a népszerű pezsgógyár igazgatója lett. — *Sebestyén* Aladár a Törley-cég irodájának ugyancsak régi hivatalnok, *Deceányi* Gábornak a cég képviselőjének állását töltötte be. — Itt említhetjük meg, hogy a szabadkai országos vendéglős kongresszus díszelődjére az igazgatóság 50 üveg Törleyt küldött.

Egy régi cég pusztulása ... (A — Terna) ... Ez a *ter-ék* szó egy budapesti régi cég pusztulását, illetve három fővárosi kereskedő cégnek kartellizációját jelenti. — A fogyasztó közönség kihalásának céljából alakult — és alakult — vállalatok ez újabb fajtájával a *Fogadó* annak idején foglalkozott. Rámensokára, egy előkelő fővárosi napilapban, a „Pesti Hírlap”-ban, fenti — „Egy régi cég pusztulása” címen közlemény jelent meg, melyben *V. Z.* a következőket mondja:

Sajnosan tapasztaljuk napról-napra, hogy ez idégzősök majmolása a magyar nyelvűl máhoinap volapüköl csmál. Csak tessék elolvanni a sport-rovatokat! A start, a handicap és hasonló kifejezések töltik be, a magyarírású szegényere. Arról meg nem is kell panaszkodni már, hogy a magyar *Bécsből* Wien lett! Tessék elismeni a magyaróról. (A. D. G. Potófi-terti állomásra meghallgatni, hogyan utaztatják a jó magyar közönséget Wien-be.) Hát arról mit szólunk, mikor a fölkapott divatos *Lawn Tennis*-játékmal magyar filnek macskanyavogárosszerint hangzó *Plait!*! kiáltások elhangzanak! Hát meg a további műszók?!

Ma kinezek alaklomon, és egy régi cég eltűnését látom. Ez a *Brázya Kálmán* cég, a *Museum-Oram*. Ebből állott elő egy *Terna!*!! Úram, tereunóm! — kiáltok föl. Hát ide is belepota magát a *Lupta!*! Itt is járkált a *Wojwod* Sándor? Hát micsoda dolog ez? A nagyhatalmú Angolországban megengedhetik maguknak az emberek, hogy alakithatnak talámlóra szavakat, a véletlenre bízza annak hangzását, mint azt lettek a nálunk is becsmérlást s nem dicő szerző *Lovdal*. De hát mi is nevezet vagynak, érthetetlen, nem magyar hangzás szavakkal nem szabad dobálni. Mi célja van az ilyennek? Hát nem hazafiasabb volna, ha már valaki itt a fővárosban egy részvény- vagy betéti-társaságot alapít, hogy keressen hozzá magyar fogalom-határozót. Hát nem dicőbb lett volna, ha ez a *társaság Zoltán, Árpád* vagy más nagy embernek nevével illeszti cégére? Most még csak a budapesti kir. keresk. törvényszékra vagyok kíváncsi, hogy be fogja-e jegyezni ezt a — *Terna* céget. ... Bizony kikellene ezen henegeő röpítségét a cégek közli *szittlani* ...

Mi most is csak azt mondjuk, amit előzetesen írtunk, hogy a fogyasztó közönség az ilyen karteli alapon boldogulni akaró és a fogyasztói érdekekkel teljesen szembe helyezkedő *Terna*-féle cégektől tartsa magát innél tavolabb még akkor is, ha azok *Árpád* vagy *Zoltán*nak vannak kereszelve. Annak a bizonyos *szittlításnak* az a legkénynebbik módja.

Ezüstlakodalm. *Nagy* Gábor, a kolozsvári Központi fogadó kiváló tulajdonosa e hó 12-én ünnepelte házasságának 25-ik évfordulóját. A szeretett jó gazdát és asszonyukat a fogadó személyzete egy gyönyörű cso-

korral tisztelte meg és üdvözölte. Az üdvözölközök mi is örömmel csatlakozunk.

Emléklapok — (egy kedvelt vízzel.) Az országos vendéglős kongresszus és közgyűlések alkalmából a «Fogadós rendszerint díszemléklapokat szokott kiadni. Az idén is adott ki, meg pedig olyan sikerület, amely gazdag tartalom és csinos kiállítás tekintetében az eddigiek fölülmulta. A dísz kiadványokban a kongresszus érdekelt közleményeken kívül komoly szakjavagy és ugyancsak a szakmánkkal kapcsolatos szépirodalmi közlemények jelentek meg. E közlemények során, emléklapjaink több ismert cégről is érdekes emlekeket meg, amely közleményekből a *Kristályról* szólót a következőkben mutatjuk be:

A Kristályról. Szegény *Kristály*, e-oda, hogy még élsz *Csoda*, hogy bele nem pusztultál abba a rettenetes pacsokolásba, mibe a kartellizált cégeknek egy nevezetes «reklamorganuma» részesített. Jó fizikumod van, hogy mindezt kibírtad. Mi azt hitták, hogy a retentó mosdatásba minden porcikad befeljadul. Az a derek «reklamorganuma» ugyanis hat nagyon terjedelmes oldalról irányozta rád az erős klórmeszes és lugköldalatos vegyületeket, — (nemhogy magad mosta volna meg benne a ...) és még tust is adott hozzá — a kartelos arztéliából ... És te mindezt föl se vetted. Mégis csak igaznak kell lenni annak a mondasnak, amely azt állítja, hogy a roszindulat, merges fullanku hir is az anygalartatlanságu szép leányzótt éri először, ki azonban ennek dacára is erős és hótiszta marad. A te sorsod *Kristály*, ebben az esetben szintén ez. Az a *reklamorganum* szintén rád ölte fel-lankós — kissé mosdatlan nyelvet, de az a nyelvöltögetés neked mit sem ártott, de nem is árthatott, mert te akkor is, most is az vagy, a mi voltál: **A vizes bort inni szerető embeiségnek a legkedveltebb kristály vize.**

A kik alkalmi díszkiadványainkat, különösen a szabadkai vendéglős kongresszusi Emléklapot, nem kaptak meg, kérjük erre nézve egy levelező-lapon lapunk kiadóhivatalát értesíteni.

Kuriai határozat. A legfőbb bírósg, nem rég kimondta, hogy az italmérés jog gyakorlását lefoglalni és zár alá helyezni nem lehet. A megokolásból a következőket közöljük:

A fennálló szabályokból megállapítható, hogy az italmérés gyakorlata oly személyhez kötött jog és kötelezettség, melynek átruházása tilos s melynek bármily körülmények között más által való kezeltetése a bíróságon kívül álló pénzügyi hatóságok jogkörébe tartozik. A foglalás joghatárolás, az említett lefoglalt jogoknak a zárgondnok által való kezelhetősége tehát a pénzügyi hatóság jóváhagyásától függne. Ily feltételek hatályu végre-

hajtást a törvény nem ismer s az ily végrehajtás foganatosítása ellentétben áll a bírói határozatok feltétlen kikényszeríthetőségével. Ezekből kifolyóan az említett jogokra, illetőleg csak gyakorlatára vezetett *végrehajtás, foglalkás szabálytalan*. Az emiatt beadott előterjesztések tehát alaposak s a szabálytalanság megsemmisítését vonják maguk után.

Cégek a szabadkai kongresszuson. Fogadós, vendégül köszönzünk jó látogatottságot mellett mi sem bizonyít jobban, mintha azon a gyűléseken a cégek is tömegesen képviselték magukat. Ez történt a szabadkai kongresszuson, ahol a mi iparunkkal kapcsolatos majd minden szakma képviselve volt. A cégek képviselői közt ott leheltek látni *Ungár Mór* is, az aradi „Andrény” egy derék — s jóvalis képviselője. *Ungár* képviselő különben is nagyon sok kongresszusra tagnak volt érdekfelelő természetesen az általa képviselt *Andrény-pezső* révén. Ezek, illetve a kongresszuson megjelentek iránt kívánta tisztelettel kifejezni azt, hogy a Pestvárosi fogadóban rendezett díszelőben ugyancsak egy nagyobb mennyiségű „tisztelő pezső”-t szolgáltatott föl.

Szomóru csapás. *Mayer Imrét*, az újvidéki nagyszállóba kiváló tulajdonost, súlyos csapás érte. *Fia, dr. Mayer Emil* m. kir. postafogalmazó, a temesvári „Korona-herceg” szállodában, ahol megszállva volt és homnét az új államásra, Orsovára akart utazni, leestett a liftről és szörnyen halt. A szerencsétlenül járt fiatal tisztviselő, mint velünk közlik, a hibás liftekészésnek az áldozata. A liftekésző portást letartóztatták és vizsgálatlanságból okozott emberölés büntette miatt bűnvádi eljárás alá került. A tragikus eset Újvidéken és Temesvárott általános részvélet keltett.

A **Biharfelelvi Kössuth-gyógyfürdő** jó-
vője. Az ország tisztviselő-szövetség „Biharfelelvi Kössuth gyógyfürdő (Erdély Székelyföld) a szövetség részére (circa 8000-10000 személy) fürdő-telepet ohajt létesíteni, minden szállóba s étterembe 3-400 személy garantáltan. Telek helyek ingyen adának. Idény június 15 től szeptember 10. Rauma, községny, gyomorjáb, mi gyöngyösi, vörzsegyénység ellen előrendő gyógyvizek. Ezen szolid, de biztos alapon nyugvó vállalat létesítéséhez jó hírvéni és tökével rendelkező vendégülkés köröböl kerestelmek vállalkozók. Részletesebb felvilágosítást ad *Finta Géza* telep igazgató. Eszteróváros, (Erdély) Bpest-Frédal fővonal. Kellomés ehajtat-
tali szavazók. A fürdő mellett 80 hold gyönyörű erdőiség, közvetlen a község szélén, ingyen telekkelneken van kijelölve.

A **pálka ellen**. A pénzügyminiszterium memorandumot dolgoztak ki a pálinkaméremés vasárnap és ünnepponapon való nyitvatartásának korlátozására. A kereskedelemügyi minisztérium, mint a melynek hatáskörébe tartozik, a munkaszünetelés elrendelése, ezt a memorandumot már megkapta és valószínű, hogy a maga részéről is hozzájárul a tervezett megszorításokhoz. A pénzügyminiszter ugyanis hajlandó beleegyezni abba, hogy az égetett szesz kimérése vasárnap és nagyobb ünnep előtti és második napján délelőtt tiz órától kezdve egész napra eltiltassék, a közönséges pálka kimérése pedig ezeket a napokon teljesen szüneteljen. A pénzügyminiszter abba is készséggel

beleegyezik, hogy az italmérés engedelem kiadásában ezentul az eddigiel nagyobb szigorúsággal járjanak el és hogy azoktól, a kik kihágást követnek el az italmérés törvény ellen, az engedelem megvonassék. —

Ennek a készülődésnek több évre visszamenőleg meglehetős alapja van. A székesfevárosi közgyűlése négy évvel ezelőtt ilyen értelmű határozatot hozott, amit Gündel János ipartársulati elnök megfelelőbbet. A „Budapesti Köcsmárosok ipartársulata” *ugyana*kor kérvényt terjesztett a belügyminiszter elé, hogy a főváros határozatát *hagyja jóvá*, mert a társulat tagjai szívesen mondanak le a vasárnapi pálinkaforgalom beveteléről.

Ez a régi dolog tehát most kezdi foglalkoztatni az illetékes fórumokat és kíváncsian várjuk a további fejleményeket.

Apró hírek. Új hús koronások. A forgalomba lévő hús koronások nagyban hamisításra arra bírta a pénzeszlendő Osztr.-Magyar bankot, hogy új hús koronák bányajezeklet bevonasson ki. Az új bányajezekletessé dírtékét 6 fillérré s a forgalomba lévő 30 millió osztrák bankjegyek helyett kibocsátandó új bankjegyek előállítására is millió koronába került — **Sz. és z. sz.** A szombathelyi Szabaria fogadó éthoroló alkalmazottját, *Starba Józsefet* bevették katonának, Vitéz szakértünk e 6-án bucsuestült tartott az ottani Széchenyi fogadó etteremben, ahol *Weber Károly* főkapitány, a katonai toendőkben érdemesült szakértőnk tartott igen tanulságos és vizsgálati fölkeszűndőt. Ezenkívül kártársai egy szép eszokor virággal lepték meg az október elején elmaszrózó kollégát. — **Gyász.** Egyetlen magyar termék van, amelyet az egész világ elismer s melyről még a német is azt mondja: *Trink Tokaji, der gibt keine!* — Most gyászol ennek a némes terméknek — a gyászolva egész *Tokaj* hegyalja. Az ismétlen elcsopetott firtéketlét ugyanis megátmodta egy új gyálya, az odiám. Az érett szemek barnulnak s a firt leghűz. A szegény emberek pedig, akiknek egész évi munkájának is megelbétésüket létélté tönkre e a betegség — sirva szomorkodnak.

A tokajit szerető emberiségnek azonban nem lehet okuk az aggodalomra, mert számukra miként a fillőzokzeres multban, így a jelenben is elég mennyiségű ily némes firt fog teremni.

A mulatságból a halálba. Vass László, a szombathelyi Hungaria szálloda éthorjója, az ottani Korányi-féle nagyvendéglóban, barátai társaságában egy mulatságot csopetott, aztán alkotványteltint a mulaték közlél és agyonlőtte magát. A 18 éves pincér tetteinek oka ösmeretlen — *Drakulits Pál* megírta az életét, azaz *Ungváros* lett. Az a *Drakulits Pál*, aki orsz. képviselő korában a pincérekkel és vendégülkésökkel illetve *Lukács János*, volt szabadkai főpincérel való érintkezésé révén világszerle híressé vált. Szegény *Drakulits Pál* e hellemetlen nevezettségétől megvaltozta a könyörületes halál.

Kincses Kolozsváron, mint levelözönk írja, a napokban Nagy Gábor a Központi, *Tauszik* Alajos a Newyork és *Feszli* József a „Pannonia fogadó” tulajdonosai valamint *Kikáker* Boldizsár kávéház tulajdonos anélkül, hogy erre nézve bármi jelenségi ok lett volna, egyöntetűen elhatározták, hogy az üzletükben alkalmazott pincérségnek heti 24 órai phenőt adnak és fizetésüket jelentékenyen megjavítják. A pincérek testületileg köszönték meg a főnökük e némes indulatu intézkedését.

Szent Péter Bácskában. A „Vendégülkés Naptára” mely nemcsak: az ezen foglalkozásainak, hanem a velük kapcsolatban álló vállalat stb. üzletlatazósoknak is érdekes naptárát fogja képezni 1907. december 25-én jelenik meg. A Vendégülkés Naptára szépirodalmi részének egyik legérdekesebb közleménye: *„Szent Péter Bácskában”* című verses elbeszélés lesz.

Egy derék nagykereskedőről. Amikor a csupa karteizli, a fogasztó közönség kibaszolására alakuló vállalatok, a „Ternák” stb. ilyen üzletének gombamódjára való szaporodását lehet tapasztalni, jól esik tudni, egyes olyan kereskedőkről, akiket vállalkozásuknál nem a közönség kizsákmányolása, hanem elsősorban a fogasztók tiszteles kielégítése és a feltétlen szűdszágon alapuló tisztességhezson elvű irányítanak. Eme derék nagykereskedőjéről való *Jung Péter*, a mi száktöröknek ismert szállója és nagykereskedője, kinek a *Vándár-kört 12. sz.* alatti fényes üzletében mind ama fogasztási cikkek, melyek vendégülkés, kávés és kocsmárosoknak szükségesek, mindig legnagyobb raktárral és mindig a legfrissebb állapotban találhatók. A mi *Jung Péter*ünk egyébként ugy van a vendégülkéséggel, mint a saját hoztörtézővel Hal.p. valamely cikke”nem a legelső minőségű és friss állapotú, ami ugyan minden 100 évben fordul elő nála, oda nem adna, még ha az illető vendégülkés háromszoros art is fizetne érte. Ez jellemzi az igazi, derék nagykereskedőt. *Jung Péter* nagykereskedést jól helyezük mindeneknél elbe.

Gyászvonal. — Mint utólag sajnálatl értesülünk, *Friedl* József a Csakortnyai Zrinyi fogadónak való tulajdonosa, hosszas betegség után mult hó folyamán jobblétre szenderült.

Alsóoldván a „Zöldkaszorú” vendégülkés előnyben ösmert tulajdonosa, *Krajesics* István, augusztus hó 5-én jobblétre szenderült. Az általános tisztelt és népszerű vendégülkésnek kártársai egy szép koszorút helyeztek ravatalára. Temetése az egész város részvéte mellett történt.

Kausz Ferenc, a Kormendi Zsófia vendégülkés való tulajdonosa augusztus 18-án, szecsődt hirtökán hirtelen elhunyt. Az elhunyt régi nagykereskedő Kausz vendégülkés-mészáros család hoztörtézője és rokoniak kívül számos jóbarátja gyászolja Temetése nagy részvet mellett történt.

Egy ezüst-és alpacca gyári raktárról. Ha valamely fogadós, vendégülkés vagy kávés ezüst vagy alpacca szükségletét — evőeszközök, edények, stb. — akarja beszerezni, hova fordulhat bizalommal más jobb helyre, mint a *Hermann J. L.*-féle ezüst és alpacca gyári raktárhoz. Ezek a cikkek a legutjánosabb és méltányosabb árban csak itt szerethetők be. A *Hermann*-féle ezüst és alpacca árukaték a de elejétől a belvárosi *Váci-utca* 8. sz. alatt van, s kirakata, valamint a raktár helyiségeiben kialított ezüst és alpacca készletek valóságos bámulat tárgyat képeznek az arra járó, valamint a vásárló publikumnak. A mi szakmánkhoz tartozók szintén e jónévű cegnél szerk be szükségletüket és nem csak a fővárosból, hanem az egész országból. A derék cegét olvasóink figyelmébe ajánljuk.



Kész. — Mehet.

A keleti pályaudvaron indulásra kész állott már a szabadkai gyorsvonat. Az utasok is mind beszállottak, a podgyász-szállítmányt is mind berakták. A vonat azonban még sem indult, dacára, hogy az indulási idő is már jól erősen elmult. Mi a manó okozza ezt a várakozási körülményt! A gőzmozdony mérgesen priszkólt és úgy pipált mint egy részeg ballerina. Mert menni, rognani szeretett volna.

De hát még nem lehetett. Beszálásra ugyanis még valami kikocsira való utas várakozott, akik egy nagy seregben, egy fekete tömegben, ott álltak a mozdony utáni való podgyászkoesi környékén. Mindmegannyin fekete, ünneplő ruha volt. Némelyik szalon kabátban, némelyik a kedves feleségével kapcsolatban állt ott és nézte a minké hosszú gyorsvonatot. Mint például Bartuschek Ernő, Cladek József, Pischof Pál stb. szaktársaink, akik mind kedves neveik társaságában sorakoztak az ünneplő tömegben, nem azért ugyan, hogy kiki a saját párját is elvigye magával (ami pedig sokkal célirányosabb lett volna)... De hol van miskei Miskey, a főrendező! — kérdezte mindenkitől Sági bátya.

Hogy a dolgoknak értelme és a témának logikai rendje legyen, mindekelőtt meg kell jegyezmem, hogy a podgyászkoesi táján várakozók, a székesfővárosi vendéglős és kocsmárosipartársulatnak a szabadkai vendéglős kongresszusra igyekező tagjai voltak, kiknek



A szabadkai Szabadság-szobor.

rendelkezésre a bejelentési írás szerint két külön kupé állott volna, (ha azt a két kupét a többi nem kongresszista utasok el nem foglalták volna). Sági tehát emiatt kereste Miskeyt, ám, a kissé megkészt miskei Miskey elutasította Sagit: — Menj a vonatrendezőhöz, a főtűkhöz! — Hát jó, hol a főtűkár, hol van Szücs!

— Hagyd Szücsöt, ne zavard most, huzta rokkon Sagit a kis Braun Béla.

A ipartársulat kitünő esze, Szücs Béla ép akkor volt nagy tárgyalásba az állomásfőnökkel. Az irásokat mutatta elő, amelyben 60 bejelentett és ugyancsak itt is látható kongresszistának megfelelő ülhely, vagyis két

egész kupé volt biztosítva. Azonban nem két kupé, de még két fülske sem áll rendelkezésre, — mert hiszen a kongresszus-utazók közül még egy sem szállt föl, (kivéve a tulajdonai és felső vidékieket, akik nagyrészt az étkező kocsit foglalták el.) Miskei Miskey ekkor már Szücs háta mögött állt, és szintén biztosítani kívánta a főnök urat, hogy két külön kupé nélkül egy kongresszus-utas sem fog Szabadkára utazni.

A két kupét a közben leakasztott mozdony már el is hozta. — Tessék uraim és hölgyeim beszállni! — hangzott a kalauz szava és a másik minutában már a vonatvezetőnek: kész! — mehet!-et jelző trombitája is hallatszott és a vasparipa robbogott — Szabadka felé.

Szabadkán.

Utiközben folyt a diskurzus, a találkozás (Horváth a somogyiakkal, ezek a veszprémiekkel) a máriás és kalaberozás. Springer, a volt elnök, Spitzer az alelnök, Pischof és még néhányan a kedvezményes utiköltséget meg is nyerték, Matsád pedig valami 3—4 forint kártyapénzt szedett össze — közjó céljából. Aztán megerkeztünk Szabadkára.

Szabadka! — mondta minden kongresszista mindegy önkénytelenül és jólesően, a mikor a kiszállás megtörtént. De egyebet sem mondhattak, mert Kecskés József (az id. Kecskés Antal derék fia) vezetésével intézkedő fogadóbizottság és Ivics szállásmester, mindenkit azonnal szállásra utasított, hogy azután még idő legyen a városban kissé szünetelni. — Ez a tapasztalat különösen azért jó, hogy az éjjeli hazamegeténel kartársaim kissé tájékozhatták magukat! — mondta többeknek Perge Lajos.

Szabadka, tegyönyörű városa Bácsországnak! Milyen meghatározható szép dolgokat tudnék én te rólad írni, ha például, költő volnék. Igazán kár, hogy nem születtem annak. Szében és bájosabban talán egy költő sem énekel volna meg, mint én. Pedig ugyancsak neked megénekelték már. Hiredről, nevadról mindenki beszél. A budapesti „Uránia”-ban meg pláne, napjában kétszer szindarabot is adnak rólad. És mindig zsufolt ház előtt. De irigyelhetnek azok minket, akik bened mostszinről-szinregyönyörködünk.

Ez a tudat egyébként, bárha csak sejtésben is, mindenkiében él és hogy a vendéglős-osztályhoz tartozókban leg-

Kongresszusi emlékek.

Irta: Minden T.

inkább él, ez arról bizonyos, hogy a szabadkai vendéglős kongresszusra majdnem 580-an jöttek az ország minden részéből. Még a Csikmegyére mosolygó Kovásznáról is itt volt Pásztor Ferenc vendéglős és borviz tulajdonos. Brassóból Lacina Győző 3 tagtársát vezette el Szabadkára. A távoli kassáról Dávidkó János a Kassa szab. kir. városi vendéglős ipartársulat és Fried Mór, az Abauj-tornamegyei vendéglős-kocsmáros-ipartársulat részéről vezérétek a kurucokat. Somogyból 3 elnök: Grünwald Mór fő-, Szabó Imre al-, és csokonyai Pittner György alelnök, míg Veszprém megyéből Cservényi Ferenc elnök vezetésével Werner Károly, Kreutzer Ferenc és Lörche Adolf (Lepsény), vettek részt a kongresszuson. Kecskemétről Braun Pál ipartársulati titkár 15. Elek Imre elnök H.-M.-Vásárhelyről 5, Deuth Mátyás elnök és Praimayer Pál alelnök Bajáról 15 ipartársulati tagot hoztak Szabadkára. Rózsási Ignác szállodás Zimonyból szintén 3-ad magával jelent meg a kongresszuson.

De ki győzné azt a sok derek kongresszistát mind névről-névre felsorolni. Csúpan a névsor, két ilyen lapot töltene meg. Pedig ekkor még a közeli környéket nem is számítanánk. Mint pl. Zentát, ahonnan Szilvásy Pal és Miks János 8-ad magukkal és Zombor,



A szabadkai szabadság-szobor és környéke az ismerkedési estély után.

ahonnan Matzitz Gusztáv és Kaebl Mihály 6-od magukkal jelentek meg. Csantavért Basch Karoly, Magyarországnizást Kővecz Gyula, Dunavennét Németh József, Halast Szabó Gusztáv és Bácsalmást Ambil József képviselte. S hogy ily nagy számmal fogunk összejönni, azt jól sejtette Lusztig Pal öbécsei fogadós, aki a rendezőbizottságnak a híres Csámpai primás bandája érkezését is bejelentette. Hirül is adták ezt a szabadkai lapok, de Lusztig várva-várt zenekara, egy ép az napra eső végtelen búsak múri miatt lemaradt a vonatról.

Voltunk tehát szép számmal Szabadkán. Sebestény Aladár, a Törley cég képviselője — aki nem hitte volna a csodát (de talán még Szente igazgató se) — s a többi gyári képviselő, meg Delin Samu, a tanum, Dr. Pleszkovits Lukács, a szabadkai vendéglőspartársulat derek ügyésze, megelégedve dörzsölte a kezeit: — Legalább nem hiába végeztük azt a rengeteg nagy munkát!

Tartás Istén!

Az ismerkedési estély a Bárány fogadó éttermében folyt le. Kedélyes szép estély volt, meg is jelent azon mindenki, kivéve azokat, akik a másnap reggeli vonatokkal érkeztek. Mert igen sokan csak másnap érkeztek. Agyai Emil, a bajaiak ifjú nótáriusa egymaga 40 kongresszusi tag érkezéséről tett jelentést, (természetesen az Agyai és Horváth fogadósan kívül másnap jövő 13 bajait is hozzá számított.) Az estély tehát tekintélyes számban megjelent vendéglők körében kellemes és mindjobban emelkedő hangulatban folyt le. A hangulat emelkedés persze nem a meglelték szép száma, hanem ama bizonyos bácskai siller folytán történt és pedig oly módon, hogy mikor Szuravjácsis Öbrád szabadkai elnökök tiszta szívvel köszöntötte kedves vendégeket, a jókedv sugarai már minden arcon kezdtek fölragyogni.

Ennek tulajdonítható, hogy a veszprémi elnök, Cserenyi Ferenc, majd Szűcs főtákarosztja után a kecskemétiak táján amolyan csalágonként hangok hallatszottak. *Tartsu Istén!* hangzott erre az alsó részen, valahol Pleszkovicsék környékén, ami ugyan nem 'a zengő énekbe kezdő Pásztorinak, hanem a kuruokot vezető Davidkó főközsztónőjének szolt.

Beleszót az ismerkedési estély témájába Gombás István erzsébetfalvai vendéglős-kollégánk is, ki az ugynevett enagyok kicsisnyégeit említette fel. De szóltak még többen is, míg azután a holnapra egondolók takaródót fuvattak és figyelmetítették a t. kongresszus tagokat, hogy hát mégis csak jó lesz már nyugalomra térni, mert holnap nagy munkák lesznek és mindenkinek talpon kell lennie.

A társaság fölkeredekett és távozott, de — Uram fia, többen igen görbén látták a nemzeti kaszinót és a szabadság szobrot, ami pedig delután még egészen egyenesen állott. Egyike-másika meg is kérdezte a szabadkai idegen vezetőt ennek az elváltozásnak az okáról, ki úgy magyarázta a dolgot, hogy éppen most földrendes lehet, ami így meggörbítette az épületeket és a szobrot. És hogy ez a földrendes emlékeztetéssé maradjon, *Miskey* bátyánkna, mint földrendezőnek gyorsfénképet csináltak róla a mindig jókedvű szabadkai kollégák. Végre aztán ki-ki szállására készült, hogy másnap elég erős, friss és egészséges legyen.

A beregszászi Ősbudavár. . . Nem olyan mint a budapesti, az állatkerti árnyas fákolt körülvevő »sbuda«, ahol a mulatni vágyó résztvevő minden feltalál, amit csak szem és száj kívánhat, természetesen — (drága pénzen). A beregszászi Ősbudavár kávéházban, mely régidők óta *Berner* Marton szaktársunk üzletét képezi, csak 12 vagy 20 krajcár a beléltidj. Annyi, amennyibe egy feketekávé vagy egy üveg sör kerül. *Berner* gazda, aki maga teljesíti a pincér-, főpincér- és kaszírnoi (felírónói) teendőket, ennél az összegnél többet igen költeni se enged Pláne, ha valaki már — (kissé illuminált. . .) S ezért az élvezet, amit az ősidők óta épült kávéházak hasonló berendezése, fal és menyezett burkolatja nyújt. Ami legkívált akkor élvezetes, ha a záposrés hull: ilyenkor ugyanis ahány asztal van a kávéházban, annyi helyen csurdogol

be az eső a kávéházba. És ez már így van nagy idők óta és így lesz mindaddig,



amíg csak Ősbudavár és annak derek gazdája *Berner* Marton lesz. A beregszászi igazi Ősbudavár, a maga valóságában, a kilenc gyermeknek derek családapja: *Berner* Martonnal és a kávéház híres zenekarától jelen jól sikerült képünk mutatja be.

ÜZLETI HIREINK.

Kérelem. T. szaktársainkat, ugy a főnököket, mint a pincéereket kérjük, hogy az üzlelváltoztatásokat, üzletnyitásokat stb. valamint a konditio — (hely) változást sziveskedjenek mindig *legelőbb* három nappal a lap megjelenése előtt a szerkesztőség tudomására hozni.

Figyelmeztetés. Azon t. előfizetőink kik a »Fogadó«-ra a megjelenés utáni rendes időben meg nem kapják, sziveskedjenek a kiadói hivatalt levelező-lapon értesíteni.

Kávéház átvétel. Budapesten, a Baross-téren levő Keleti kávéházat *Szántó* Béla, az erzsébetvárosi kaszinónak volt derek vendéglőse megvette. Az új tulajdonos a nagy üzletet újonnan renováltatta és saját kezelésébe a mult hó folyamán vette át.

Győrben a Fehér-hajó fogadót, mint értesülünk, *Várady* József volt budapesti (Teréz-körtüi) és Igófürednek vendéglőse megvette *Heberling* Adolf szaktársunktól. Az átvétel e hó folyamán történik.

Jákóly Pongrác fogadója. A Balatonmellei Faluszemesismert fogadósa, *Jákóly* Pongrác szaktársunk Veszprémben átvette a jömeneteli Erzsébet szállodát sógorától, *Kreutzer* Ferenc szaktársunktól. A jönevű fogadónak új és ugyancsak jönevű fogadósa, üzlete jó menetetelt biztosítja.

Csurgón a város tulajdonát képező »Daru« vendéglőt *Zeheimszter* Ignác, Igalon volt előnyösen ismert vendéglős bérelte ki, melyet saját kezelésébe augusztusban vett át.

Kassai Adolf vendéglője. Kassai Adolf, a régi főpincéri gárdának ismert

tagja, utóbb kisszebeni kávé, e hó 4-én át vette a Röser-bazárban, Semmelweis (volt Ujvilág)-utca 19 sz. a. levő vendéglőt. Kassai szaktársunk a jöhrü vendéglő menetetelt öleső, jó magyar konyhája és tiszta itaivalva biztosítja. Az ismerős kartársak figyelmét föl hívjuk Kassai vendéglőjére.

Kaposváron a csalagány-utcai vendéglőt *Macsovics* István megvette. A kellemes kirándulóléphet is képező üzletet új derek gazdája újévkor veszi saját kezelésébe.

Hatvanban a Központi szállodát *Korú* Bernát a mai igényeknek megfelelően újból berendezte és villanyvilágítással látta el.

Buzisón a Graf féle vendéglőt *Komlós* Béla, utóbb a lugosi vasuti vendéglőben volt főpincér átvette, melyet ez alkalommal újonnan berendezte és hónapban fog megnyitni. Új vendéglős szaktársunkat üdvözöljük.

Földváry Ferenc fogadója. A pécsi Scholtz-féle sörháznak ismert és népszerű vendéglőse, *Földváry* Ferenc szaktársunk, a kecskeméti ipartestületnek 300.000 kor. költséggel épült palotájában levő és 1200 tagot számláló kaszinóval, modernül berendezett étterem és kávéházzal rendelkező szálloda bérletét elnyerte. Földváry szaktársunk az új nagy üzletet október 5-én fogja ünnepélyesen megnyitni.

Marcaliban a »Magyar Korona« szállodát *Révész* Samu, alsólendvai ismert kávé megvette özv. Szívós Lajosné-től. Révész szaktársunk a jönevű üzletet saját kezelésébe október hó 1-én fogja átvenni.

Kiskunmajsaán a nagyvendéglő Farkas Józsefől *Tagai* Sándor megvette. Az új gazda a jólirú vendéglő saját kezelésébe a múlt hónapban vette át.

Nagysomkúton a régi jónévű Stern szállodat *Steru* Armin újonnan fölépítette s annak éttermét és kávéházát a mai modern igényeknek megfelelően rendezte be. A szép üzlet megnyitása augusztus 15-én volt.

Eszékeán Aranykút (goldenebrúndl) fogadót *Weisz* Dávid útel vendégios szaktársunk a múlt hó elejével át vette.

Vendéglő áthelyezés. *Kis Gilice* József szaktársunk a József-utca 4. szám alatti üzletét ugyanazon utcának 2. számú palotájába helyezte át. *Gilice* szaktársunk új üzlete egyike lesz a fővárosi modern vendéglőknek és miként előbbi vendéglője, ez ugyancsak a dumántulki karsztárok találkozó helyéül fog szolgálni.

Alsólendván a Kévész-fele kávéházat *Wolfson* Henrik, ismert letényei kávévete meg. *Wolfson* szaktársunk a jó menetű üzletet október 1-én fogja átvenni.

Keresetnek. T. olvasóinkat kérjük, hogy az alább keresett szaktársak holletéről, karsztási szivességől a megtudni óhajtokat egy lev.-lapon értesítsék.

Fiedler János, a zsolnai vasuti vendéglő útel fog. címét kért tudatni *Lukács* Sándor vendégios, Arad, Szabadság-ter 11.

Borbély Károly, a miskolci Pannónia kávéház útel főpincere szálloda *Fritz* József fog. (Miskolc, Grand szálloda) egy lapon kért tudatni.

Orsován a Pissék szállodat *Csaniky* Lajos ismert ottani vendégios a múlt hónap folyamán átvette.

Veszprémben a rég fűnt álló és jó hirnevű *Löwy-sörödét* *Steiner* M. volt jutasi vendégios megvette. *Steiner* szaktársunk az üzlet ünnepeles megnyitását szeptember 1-én eszközölte.

A mai számunk hirdetései rovatában megjelent „Eladó kávéház“-ra (Fái József kávéháza Pancsován) a vévő közönség figyelmét ezuton is fölhívjuk.

Temesváron a Magyar királyi vendéglő fogadót, mint előzőleg irtuk, *Weisz* Károly ottani ismert vendégios vette át. Az új fogadós üzletét az alkalmalmal egész újonnan renováltatta.

Helyváltások. — *Dávid* Pál szaktársunk a Bodó kávéház főpincerei állását újból elfoglalta. **Eszékeán** a Keszino fogadó éttermi főpincerei állását *Weisz* János és ugyanott a szobafőpincerei állását *Zach* János töltötte be. U. itt a kávéházban *Szardov* György segédp. állást nyert. **Vinkovcán** a vasuti vendéglő fog. állását *Mayer* Mihály foglalta el. **Csurgon** a Magyar korona fogadóban *Bakonyi* József fog. mellett az éth. állást *Poznik* Sándor foglalta el. **Csikotnyán** a *Zrinyi* fogadó kávéház fog. állását újabban *Horváth* Ferenc töltötte be. U. itt az étteremben *Szabolcs* István fog. mellett az éth. állást *Mátyás* János nyerte el. **László Pál, Rumán az Aranyasszony fogadó fog. állását foglalta el. **Szombathely** W. K. tudóstársa A Széll Kálmán kávéház fog. állását újból *Hajcskó* Sándor töltötte be. A Szabaria fogadó szobafog. állását *Margaritis* József foglalta el. U. itt *Márkus* József éth. állást foglalt. **Fiszer József a Hungaria fogadó étterme fog. állását és *Klepeisz* György a****

Széchenyi fogadó éjjeli fog. állását töltötte be. **Edenhőfő** Gyula éthoró a Hungáriában, **Láng** Sándor éth. a vasuti vendéglőben és **Surányi** Emil m. s.-pincér a Hungaria-kávéházban nyertek alkalmazást. **Főtor** Károly a beregszászi Royal fogadó fog. állását töltötte be.

NYILT-TÉR.)*

Egy egész jókarban lévő, 600 frtos kávépörköli, mely fátuzelésnél 20 perccent 20 kiló kávé pörköli, 120 frtért eladó. — **Solovány** János kávév, Budapest, IV., Koronaherceg utca.

Kisebb, de megélhetést biztosító té, vagy kávécsarnokot megvételre keresek. Cim a kiadóhivatáiban.

Nyilatkozat.

Tek. *Herceg* Sándor urnak vasuti vendégios *Cskótornya*.

Az útel vásárolt borszörvényt minden tekintetben megvagyok elégedve. Szörvékpessége várkozásonnal felülmulta: ugyanis kristály tisztán szür és a leszűrt bor ízéből és erejéből nem vesztí, fogadja köszönetemet és karsztári üdvözetemet

Jeltl M.
vendégios

Adás- és vétel iroda.

Grosz Ödön, a magyar fogadós és vendégios szakmában a gyors üzleti lebonylításairól legjobban ismert szálloda, vendéglők, kávéházak üzletek eladás- és vételi irodája* tulajdonosa, az uton is tisztelettel értesíti az érdekelte fogadós, vendégios és kávév. urakat, hogy a IV. **Semmelweis**-utca 6. sz. alatti iroda helyiségeit a legmodernebb kényelemmel rendezte be. **Üzleti telefon szám:** 16-18. **Lakás telefonszám:** 19-73. Szives megköszönetkenti címen ker, tisztelettel **Grosz Ödön**

Budapest, IV., Semmelweis- (Üjvilág)-utca 6.

HÉTRŐL — HÉTRE.

Vasszárnapokon ...

Fűl és leszdlnük a hegyek tetőin,
Meg-megtérünk oda fűt indultán,
Alant a szédületes nagy mélységben
Kicsiny pataik fut s nevet föl reánk.

És szűl csacsogva: mi ostoba madár!
Szárny nélküli őt fűt a hegyek fölött ...
Lám én szerényen, Kikerülve mindent,
Járók a völgyben, fűs bokrok között.

Hallván é szűt a fogadói portás,

Nem zűl: — ne csacsogj, ostoba pataér,
Nem látod hogy azt a sok jó vendéget,
Mind nekűnk fűzza a fűstűs vonat. ...

Minden T.

Kontraverzia. — Mit jelent ez a szű, kontraverzia? — kérdezi Sági bákn a szabadkai vendégios kongresszuson egyik kocsmáros kollegájától. Aménkü tudná jobban! — mondja a kérdezett. — Egyszerű dolog: Trojancit inni, a szobában az asztal alá, vagy a szék aláfékűdni s ha a szobaleány lármáz azért, hogy a passasér az asztal alatt és nem a szűpen megvettét ágyban alusza édes álmat. ... Ez a kontraverzia — böki meg a kollega homlokát Sági bákn.

Szerkesztői üzenetek.

Azon előződik, akik a hozzánk írvett leveleire felelet nem kaptak, a szűkösés válassz jelen rovatunkban találhatják. Az szerk. üzenetekben csak előfizetőinknek válaszolunk.

K. J. vendégios, Köny. Tisztelet szaktársunknak a lapunkkal való nagy megedeléséért a mi legszebb dícsereitűnk és jutalmunk. Köszönjük. Az előfizetés megújítását valamint a Vend. Naplára díját is szives köszönettel nyugtatjuk.

L. A. N.-Várd. Jelzett úgyre vonatkozólag figyelemmel lesznük. Üdv. — **M. L. Thurzó.** Bejelentést tudomást vettük: szives köszöneteket hasonlóan nyugtatjuk. — **W. K. Szombat hely.** Ertesítéséért szives köszönet és köszintés. — **M. J. G. D. Sz. S. Cs. J. és O. B. B.** Köndösüket levele úntuk el. Üdvözlét.

B. P. Érsekújvár. Igazán, szivből örülünk az úgy sikerének. A törv. könyvek beszerzését elintéztük Szives údv. — **Sz. O. Szabadka.** Kintá gyűben intézkedünk. Üdvözlét! — **F. S. Szolnok.** Ajánlatra levelelben válaszoltunk s a jelzett r-i gyűben mi is intézkedünk. Szives údv!

Bács-Kulán

az adó- és közjegyzői hivatal és a járásbírószűk tőzomszűkéságában lévő és jól bevezetett vidéki forgalmu

Hungaria szálloda

melyez 12 vendégszobán kívül étterem, sűntés, táncterem, 30 lóra istálló, nagy kocsiszín, jégverem stb. szűkösés helyiségek tartoznak, az összes berendezéssel együtt családai körűmnyek miatt több évre hűrbeadó esetleg házzal együtt eladó. — Rővenhet a — tulajdonosnál, **B.-Kulán** —

KOVÁSZNA (Erdély)

ÁRPÁD

gyógy-forrás természetes konyvasós, égvényes savanyúviz: :

Csutak Gergely és Pásztor Ferenc forrástulajdonosok, Kovásznan.

Ezen ásványvíz a szabadkai országos vendégios kongresszuson nagyon megkedveltetett; úgy borral vegyítve, mint tisztán nagyon kellemes ital.

Nyilatkozat.

Amennyiben férjem, **Haás Miklós** egy alacsony nívón álló (esetűl) leányúny megköszöti és most mindenűt a *litesz mejelek* híresűtűt figyelemzetem a tiszteletű közönségűt, úgy ezen házzal állításának fűl ne illeszjen az úgyv. ki-jelenem, úgy értűk semmiféle adósságokérűt nem felelek. **Haás Miklós**né budapesti lakosnő

Kávémérés

800-tól 1000 frtűg keresek megvételre a fővárosnak jobb, élénkebb utcajában.

Ajánlatokat **R. I.** jelzéssel a «Fogadó» kiadóhivatáiba kérek.